

תערוכה

משמחת ערבה בוכייה

בתערוכה "ימים אפלים", מציג האוצר אבי לובין את הניסיון האנושי החמקמק לשלוח טבע וברגשות

ני אירועים מכוננים הגיעו את הפילוסופיה ונה אריגט, ארת הוגות הפוליטיות החשובות במאה ה-20, לראות בתקופה העגומה של חייה, במחצית הראשונה של המאה העשרה, "ימים אפלים" שיש בהם דיק של תקוות. בספרה "העובד האנושי" היא מציינת את שינוי הליחין הראשון לחלל במקורת פריצה ושחרור סבורד הארץ, את הפצצה הגרעינית הראשונה, האפשרות להסמיר את כדור הארץ, כשני קשות של טביאת מועסה ידי אדם, שממנה כל האפשרויות פתוחות - לכליח או לשגשוג.

"מנסרות טוצא זו אריגט כרכת את הפוליטי את המצב האנושי", כותב האוצר אבי לובין, לקראת התערוכה "ימים אפלים" שנפתחה בשבוע שעבר בגלריה האוניברסיטאית בתל-אביב, כמו אריגט, המתכת מתוך הרגע הדיוסטרודי הנתון וכיחס אליו, לובין מנסה לתפוס את הרגע - רוחה חמקמק, הרח-גדול, כפי שהוא משתקף בעבודות האמנות, המניסות לטביאות משתנה. ממחישה את יותר מכל יצירתה של נועה גינינה, NOON. במהלך שיטוט כבדלין המחינה גינינה בפער זמן של שתי רקות בין שני טעונים מחות כנסיית.

היא מצלמת את הכנסייה בשעת הצהריים, כששעון אחד מורה 11:59 והשני 12:01. "המיסטריות בין השעונים, כמו גם בשם העבודה, מדגישה את ההיעדר של 'זהו'". ביצירה ארת שלה, רוחפת גינינה אחד הרוח, תרתי-משמע, במרוקט ממושך שבו הגיבה לה לטטרה "לשפת טפירה רוחות ערבה בוכייה". שיא של הפרויקט מוצג בתערוכה בעבודת וידיאו שמתעדת אקט של הפתח רוח בטאורודים תעשייתיים גדולים, כדי להרים את ענפיה ולרוסם את רוחה של ערבה בוכייה, שמוטת צמרת. הפעולה

אולי נראית או נשמעת כפואטית, אך במבט נוסף חושפת את האלימות הגלומה בניסיון לכפות על הערבה מצב המטוגר לטבעה, כמו גם בניסיון האנושי לשלוח בטבע וברגשות, מסביר לובין. לא רק בטבע נמטה האדם לשלום, אלא גם באדם, שלא כדרך הטבע. שחזור יצירתה של **מנבל** משנות ה-70, "גרי בחלב אנו" מצטט רגע היסטורי מתערוכה שהתקיימה ב-1974 בגלריה הקיבוץ בתל-אביב, סמוך לסיימה של מלחמת יום כיפור, השבתה של העבודה לייח עכשווית ובימים שבהם זכתה נאמן בפרס ישראל לאמנות, מצביעה על האופי החוזר ונשנה של עוולות וקורבנות אדם, במציאות הישראלית הבלל אנושית.

בלב התערוכה "הוכצת" עבודה של תומר ספיר, העוסק בפוטנציאל של חיים וריס, מתפשטים כמו תופעה ביולוגית. יצירתו "הביקור" היא מעין מפלצת ללא ראש, והיא מקיפה לחיים מיתוס אמריקאי, על יצור בלתי מוגדר שהופיע על חופה של הקיירה מונטקו בצפון ארה"ב. למיתוס סביב "המפלצת ממזנוטוק" תרמה העמימות סביב מתקן ממשלתי סודי, השוכן לא רחוק משם, כפאלם איילנד ואי קטן שרבק בו הכיני Monster Island. מתקן זה, ששימש בעבר כבסיס צבאי וכעת מתנהלת בו תוכנית להתנגנת מפני טרור ביולוגי. מכאן קצרה הדרך לתרחישי בלחה וחיזורים נוסח X-Files.

עבודה של רוטי חייסן. שמאל: "לשפת ערבה בוכייה" של נועה גינינה (צילום: ח'צ')

התערוכה נפתחת ובסרת כשני "סקולרים" הראשון, מבנה "מחוסד" לאדם יחיד, שבנה האמן הפולני מירוסלב בלקה לפי טירות טיפ. המחסה מכיר במראות דרגשי שינה מצריפי אסירים, במרוסורציות משונות, המחסרות את האפשרות לייבו משתמשים קרשי המחסה מגיעים מרצפת העץ שפודקה מארמון אצילים מולגי ששימש כמפקדה נאצית בימים האפלים של מלחמת העולם השנייה, וכיום הוא חלק ממדיאון. המקלט השני הוא "חדר ביישן" (Shy Room) של לני ברוקמן. קובייה לבנה שרלחתיה כראת פתוחות ואוי בוקע מתוכה, אך כשמתקרבים, נסגרות הדלתות האור נעלם. "הצופה נבלה שהפנייה אל האור, כמו בדיפיש האסת הפנימית, היא ריקה חוסרת סיכוי", כותב לובין. כמו ב"היורה" של שקאק, נבטת הבנה שאין מקור של אמת סאליו אפשר להגיע, אין מקור סמכות שבכוח לספק את התשובה.

הגלריה האוניברסיטאית, אוניברסיטת תל-אביב, כיכר אשון. הכניסה חים